

NEDERLANDA KATOLIKO

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R. K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

JULI 1935

No. 3

ADRESSEN EN NOG WAT!

KONTRIBUTIE Nederlanda Katoliko (abonnement inbegrepen):

Verspreide leden f 2,50.

Verspreide leden in plaatsen waar een afdeling bestaat van N.K., maar die niet bij deze afdeling zijn aangesloten f 3,—.

Gezinsleden f 0,50.

Penningmeesters dragen af f 2,— per lid en per jaar.

Abonnementen voor niet-leden van N.K. f 2,50.

Het is voldoende, dat U zich als nieuw lid opgeeft op Uw girobiljet, dat dient ingevuld te worden aldus:

Nr. 121449, Nederlanda Katoliko, Auvergnestr. 20, Bergen op Zoom.

Secretariaat van N. K. S-ro F. J. VAN DER BURGT, Glijmesstraat 21, Bergen op Zoom.

Penningmeester van N.K. S-ro L. WEYTS, Leemstraat A 47, Gendt (Gld.).

Redactie N.K. S-ro P.M. BROUWER, Pahudstr. 134, Den Haag. Aan dit adres zenden alles wat de redactie betreft. Ook de verslagen van de sekretarissen der afdelingen.

Papier slechts aan één zijde beschrijven. Machineschrift verdient de voorkeur.

Inzendingen moeten vóór de 15de der maand bij de redactie zijn.

Propaganda-Dienst van N.K. S-ro F. MARREVEE, Hugo de Grootstraat 76, Den Haag. Postgiro 82984.

Internacia Katolika Informejo (I.K.I.)

Rev. Frato M. MONULFUS, Secr. Postrekening 141009, Fraterhuis, Papenhulst 4, 's-Hertogenbosch.

WAAROM LID VAN NEDERLANDA KATOLIKO?

1. Men is nationaal en katholiek georganiseerd.
2. Men is automatisch lid van de Internationale Katolieke Esperantisten Vereniging I.K.U.E.
3. Men ontvangt elke maand het tijdschrift N.K., waarin o.a. oefenrubrieken zijn opgenomen.
4. „Men kan zich op Espero Katolika abonneeren voor slechts f 2,— p. j.; niet-N.K.-leden betalen 50% meer!”
5. Men ontvangt een grote korting op het examengeld.
6. Men geniet alle andere voordelen aan het Esperanto-Bondsleven verbonden.

VERZOEK! Adresveranderingen *NIET* zenden aan het Redactieadres of aan de Drukkerij, maar aan den heer F.J.v.d. Burgt, Engelse straat 23a, Bergen op Zoom.

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd

Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 2.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 3.—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke Nummers
20 cent.
Advertentiën
50 cent per regel.

Advertentien: DRUKKERIJ PIET SMITS, Tilburg.

WIJ GAAN VOORUIT

Er is in de Katholieke Esperanto Beweging vooruitgang te bespeuren. Bij de onvermoeide werkkraft van zovelen kan dat niet anders.

In Nederland vooral gaan we vooruit. Er is uitgroei: afdelingen en leden nemen in aantal toe. Er komt diepte: Esperanto gaat meer en meer haar *juiste* plaats innemen. Er groeit waardering: vele (nog niet alle) Kath. dagbladen en tijdschriften schenken aan Esperanto de aandacht, die haar toekomst. En — hulde aan de K. R. O. — Esperanto vervult in ons land een taak: het uitdragen van de katholieke idee, straks over de gehele wereld.

Internationaal staan er goede (reeds lang noodzakelijke) dingen te gebeuren. N.K. zal de stoot geven aan het herleven van onze I.K.U.E. Moge onze „Internationale”, met *eigen* orgaan een nieuw tijdperk beginnend, een bloeiende toekomst tegemoet gaan.

We gaan vooruit, maar veel en zwaar en moeilijk werk wacht nog. Nog niet alles is zoals het zijn moest. Nog veel is er dat bereikt moet worden.

Allen werken we mee, ieder naar eigen kracht, om Esperanto te brengen in hoofden en harten, van Katholiek Nederland.

Een ieder doe zijn werk.

Voor de organisatie, onvermoeid.

In de organisatie, doelbewust.

Aan de organisatie, principieel.

JAARVERGADERING - TILBURG

Een korte nabetrachting.

De dag van 16 Juni is weer achter den rug. Gezegd moet worden, dat de jaarvergadering in vele opzichten goed geslaagd mag heeten.

Het weer was wel niet zóó zomersch als wij wel wenschten, maar Pluvius heeft ons toch slechts heel even geplaagd.

Om 10 uur waren reeds een kleine 300 Esperantisten bijeen in de kapel, waar pater Roosen onder de H.Mis een esperanto-predicatie hield, rijk naar vorm en inhoud.

In het algemeen moet van dezen jaarvergaderingsdag gezegd worden, dat het ernstige daarbij sterk heeft overwogen. Niettemin bleef de belangstelling tot het einde toe gevestigd. De vergadering, die om circa 11 uur begonnen was, is onderbroken van 12.45 tot 14.30 uur.

In deze middagpauze hield de Tilburgsche afdeeling „Ame kaj Pace” receptie ter gelegenheid van haar zilveren bestaansfeest. Inderdaad heeft „Ame kaj Pace” reden te over om met blijdschap en trots terug te zien op de afgelopen 25 jaren. De receptie mocht zich dan ook in een buitengewone belangstelling verheugen.

De middagvergadering vorderde heel wat van het uithoudingsvermogen der aanwezigen. Eerst tegen 7 uur kon de vergadering worden beëindigd. Een groot aantal punten stond dan ook op de agenda. Vanzelfsprekend zal een uitvoerig verslag der vergadering nog in „Nederlanda Katoliko” verschijnen. Hier willen we volstaan met eenige punten even aan te stippen.

Duidelijk kwam tot uiting, dat de vergadering niets voelt voor het oprichten van een eigen boekhandel in optima forma. Het Bossche voorstel *libro-servo*, dat die verre strekking ook niet had, heeft zijn doel bereikt. Het H.B. heeft in dezen duidelijke richtlijnen van de algemeene vergadering gekregen.

Buitengewoon belangrijk waren de besprekingen, betrekking hebbende op de samenwerking met U.E.A. Een uitgesproken neiging in die richting kwam aan den dag. Bekend is echter, dat verschillende beletselen nog aanwezig zijn. Slechts indien onze samenwerking als volkomen gelijkberechtigde partner wordt op prijs gesteld, kan een oplossing gevonden worden.

In zake de examenzaak keurde de vergadering het beleid van het H.B. goed, na een uitvoerige en duidelijke uiteenzetting van

den heer Heilker. Ons standpunt blijft dus: bereidheid tot samenwerking met iedere vereeniging, die hiertoe op voet van gelijkheid wil over gaan.

Ten slotte was er dan het voorstel in zake „Espero Katolika”, dat de tongen nog al in beroering bracht.

Er was verschil van meening tusschen den heer Schendeler en het hoofdbestuur. Meeningsverschil, niet omtrent de doeleinden, maar omtrent de tactiek. Het Hoofdbestuur meende te moeten vorderen een onmiddellijke en definitieve oplossing van dit vraagstuk, die daarin bestaat, dat van af 1 Januari a.s. *E. K.* weer in eigendom komt bij *I.K.U.E.*

De heer Schendeler meende desnoods met minder te kunnen volstaan, maar de vergadering ging met het hoofdbestuur mee.

Het is duidelijk dat het hoofdbestuur van „*N.K.*” ook na een oplossing in dien geest alle aandacht zal blijven schenken aan *E.K.*, zoodat voor pessimisme geen reden is. Hier zal Rome dus de oplossing moeten brengen.

De feestvergadering hield van af 8 uur nog velen bijeen, die na de inspanning van den dag een welverdiende ontspanning genoten.

H. D.

M O T I E.

De volgende motie is op de Jaarverg. te Tilburg aangenomen.

De Algemeene Vergadering van de Nederlandsche R. K. Esperantisten-Vereeniging „Nederlanda Katolika”, in Tilburg op Zondag, 16 Juni 1935, spreekt als haar meening uit, dat het congres van *I.K.U.E.*, dat te Rome in Augustus 1935, in het kader van het Algemeene Congres van *U.E.A.*, zal plaats hebben, is aangewezen om definitief een einde te maken aan de bestaande onduidelijke toestand van *I. K. U. E.*, ontstaan door de onverklaarde houding van Pastro Font Giralt; en dringt bij het komende Rome-Congres van *I. K. U. E.* met klem aan op aanneming van de volgende voorstellen:

- 1e. In de plaats van den afgetreden President, Pastro Font Giralt, worde als President van *I. K. U. E.* gekozen Mgr. Eltschkner, Wijbisschop van Praag, bij aldien Mgr. Eltschkner zich de benoeming wil laten welgevallen.
- 2e. Het voorstel van het Hoofdbestuur van *I. K. U. E.*, voorkomend in „*Espero Katolika*” van Mei 1935, op bladz. 5 onder no. 2, leze men als volgt en worde in onderstaande gewijzigde redactie aangenomen:

„La Ĝenerala kunveno komisiis la Ĉefestraron de I.K.U.E. por intertrakti kun la Akcia Societo „Espero Katolika” pri tuj transpreno de la posedrajto de ĝia revuo, se necese sur bazo de regula laŭlotuma repago de la akcioj de tiu Societo al la posedantoj laŭ interkonsenta plano.

La ĝenerala kunveno de I.K.U.E. do instige petas al la akcioposedantoj, ke ili metu siajn akciojn je dispono de I.K.U.E. senpage.

Nur se pro nevenkeblaj malfacilaĵoj tio montriĝos nebla, la ĉefestraro de I.K.U.E. rezervu tiucele maksimuman sumon de Ned. Guld. 600, pagebla laŭplane en sumoj de po 60 Ned. Guld. maksimume, ĉiujare”.

3e. Het I.K.U.E.-Congres van 1935 drage het Hoofdbestuur van I.K.U.E. op te zorgen, dat „Espero Katolika”, dat thans verschijnt bij de Drukkerij: „Helmond” in Helmond (Nederland), regelmatig blijve verschijnen, zoodat de uitgave in geen geval onderbroken worde.

4e. Mocht onverhoopt voor 1 Januari 1936 omtrent het eigendomsrecht van „Espero Katolika” — zie punt 3 — geen overeenstemming tot stand gekomen zijn, tusschen de Akcia Societo „Espero Katolika” en het Hoofdbestuur van I.K.U.E., zoo houdt „Espero katolika” met ingang van dien datum — 1 Januari 1936 — op het officieele orgaan te zijn van I.K.U.E., en zal het Hoofdbestuur van I.K.U.E., met ingang van reeds aangegeven datum, zelf een nieuw blad, onder anderen titel, als officieel orgaan van I.K.U.E. gaan uitgeven.

5e. Het I.K.U.E.-Congres van 1935 besluite, dat het congres van I.K.U.E. in 1936 zal plaats hebben in Weenen, in het kader van het dan aldaar plaatsvindend Algem. Congres van U.E.A.

RADIO UITZENDINGEN IN ESPERANTO VAN DE K.R.O.

PROGRAMMA: ZONDAG AVOND van 11 tot 11.30 uur

14 Juli. P. M. Brouwer, Hoofdonderwijzer te 's-Gravenhage.

Onderwerp: Wij willen de vrede.

28 Juli. Pastoor Lamb. Poell te Gemert.

Onderwerp: De Eigendom.

11 Augustus. Zr. M. Ten Oort, gedipl. verpleegster te A'dam.

Onderwerp: Verpleging van typhuspatienten.

24 Augustus. Pater G. J. Vonk S.C.J. te Amsterdam.

Onderwerp: De Staat.

PER ESPERANTO AL ROMO

Laatste oproep.

Nog vier weken scheiden ons van de vacantiemaand: nog vier weken en onze „N.K.-karavaan” zal naar Rome trekken ter bijwoning van de belangrijke en interessante internationale congressen.

Het aantal deelnemers is tot 32 gestegen, maar blijft daarmee toch beneden onze verwachtingen. Jammer genoeg gaf zich nog geen enkele priester-Esperantist op voor de reis. Wij hebben de hoop nog niet opgegeven, dat zich in Juli nog eenige nieuwe deelnemers zullen aangeven. En daaronder dan liefst eenige priesters.

Het reisplan is in vorige nummers van ons orgaan uitvoerig besproken. Zelfs afgezien van de belangrijke congressen zelf, is de reis al zeer aantrekkelijk. Een tocht door Duitschland langs den romantischen Rijn, door Zwitserland met zijn machtige bergketens en schitterende meren, door Italië met zijn zuidelijke schoonheid en zijn azuren hemel. Een verblijf in het eeuwige Rome met een bezoek aan den Paus. Daarna nog een bezoek aan Napels en het schilderachtige eiland Capri!

Veertien dagen in internationaal en katholiek gezelschap langs de schoonste route van Europa. Wie even kan, verzuime deze gelegenheid niet. Alle inlichtingen bij:

H. DAMEN, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.

I.K.I.

Ik sprak de vorige maand de hoop uit, dat deze maand een „vette” mocht worden. Mijn verwachtingen zijn verre overtroffen. Ziehier de „oogst”:

Van de 1 ct.-actie ontvangen 41,26⁵ gld. van de volgende clubs: Breda, Amsterdam, Rotterdam (L.K. Stelo), 's-Bosch, Bussum, Haarlem (Jeugdafd.), Tilburg, Den Haag (P.D.K.E.), Eindhoven, Haarlem (A.R.) Rotterdam (L.K. Steleto). Hieronder was een mooie gift van 13,75 gld. (reeds de 2e gift dit jaar) van Den Haag (P.D.K.E.), die afzonderlijke vermelding verdient.

Verder nog ontvangen: Door hem. van Zr. L. 's-B 10,— gld.; van Sro St. S. Luzern (Zw.) 2,50 gld.; van Zr. T te E. 2,50 gld.; Jubilea donaco al P. Poell van L. K. S. Maastricht 5,— gld.; Fr. B. te T. 1 gld.; C. H. J. H. te Sch. 1,59 gld en Kap. G. ten H. te A. 2,50 gld., van N.N. te N. 1,— gld. Het congres te Tilburg bracht 7,59⁵ gld op. Hieronder, zoals men ziet, de eerste gift uit 't buitenland. Hartelijk dank aan allen. Als alle maanden zo waren, konden we spoedig tot uitgeven overgaan, vooral als de achterblijvers ook eens afkomen.

Fr. M. MONULFUS, Secr. van I. K. I.

UIT DE AFDELINGEN.

Texel.

DE ONTHULLING VAN HET ESPERANTO-MONUMENT.

Hemelvaartsdag 1935 zal met gulden letters blijven geschreven in de geschiedenis der Esperanto-beweging van Texel en ver daar buiten. Op dien dag toch had de onthulling plaats van het Esp. monument in den Burg, het tweede in ons vaderland.

Op de vooravond, Woensdag 29 Mei, was door de Tex. Esp. Federatie een feestvergadering belegd in de Schouwburgzaal: Pen. Op deze vergadering voerden o.a. het woord de heer Oele, voorz. Tex. Esp. Fed., Ir. Isbrücker uit den Haag, als vertegenwoordiger der regeering, Mevr. Isbrücker, en de heer Roggeveen, voorz. van „La Norda Stelo”, uit Schagen. Door de penningm. van het monumentcomité werd nog de „balans” van het comité toegelicht. De avond werd verder gevuld met eenige films, o.a. van de bouw van het Esp. monument.

De volgende morgen had in dezelfde zaal een bijeenkomst plaats van „La Norda Stelo”, waar o.m. het woord werd gevoerd door een tweetal buitenlandsche Esperantisten.

's Middags om 2 uur had de officieele onthulling plaats door den heer Ir. Isbrücker, namens de Min. van Onderwijs. Ir. Isbrücker droeg hierna het monument over aan het Gemeentebestuur, namens hetwelk Burgemeester Oord een toespraak hield. Namens het Gemeentebestuur werd een prachtige krans aan het monument gehecht, waarna met het zingen van de eerste strofe van „La Espero” de plechtigheid werd besloten. Gezamenlijk werd hierna door een der mooiste plekjes van het eiland naar Oudeschild gewandeld, vanwaar de boot om 5.20 onze niet-TeXelsche vrienden, ruim 200 in getal, weer huiswaarts voerde.

Voor de Texelsche Esperantisten was het een onvergetelijke dag, en zeer zeker ook voor vele anderen. Moge het monument zooals het daar staat, de belangstelling voor onze mooie taal steeds doen toenemen. Rest nog te vermelden dat onze nieuwe afdeelingsvlag dien dag voor het eerst werd meegevoerd, waarmee onze kleine club zeker geen slecht figuur maakte.

SECRETARIS.

DE BOSSE STREEKDAG VAN 21 JULI.

Een dag van ontspanning en prettig samenzijn.

In het Juni-nummer hebben we de 1e Streekdag van 't nieuwe „Brabanta Region-Komitato” reeds mogen inluiden en een belemtoonde aanbeveling voor het bezoeken er van mogen toevoegen.

Gold deze invitatie meer in 't bijzonder onze Katholieke Es-

perantisten uit Noord-Brabant, toch hebben we niet minder hartelijk ook alle overige „samideanoj” uit geheel den lande uitgenodigd, op 21 Juli met drommen naar de hoofdstad van de Bosse Meierij te komen „afzakken”.

Dat we dit landelijke karakter aan onze Bosse dag willen geven, hoewel het werkterrein van 't „Brab. Reg. Kom.” zich — de facto — slechts uitstrekt tot Noord-Brabant, is het gevolg van een afspraak met de organisatoren van de Bosse feesten. Want toen „Dukurba Stelo” bij hen kwam aankloppen, om een constant trefpunt voor Esperantisten gedurende de feesten van het 750-jarig bestaan (6-31 Juli) in Den Bosch te scheppen, kregen ze op request: „Uitstekend, we willen U ter-wille zijn. Maar dan moet U ons ook iets beloven. En wel, dat U zoveel mogelijk Esperantisten uit het gehele land naar onze stad poogt te „trommelen”, bij de Streekdag op 21 Juli”.

„Dukurba Stelo” gaf die belofte en wil die ook inlassen.

Eén ding staat vast. Namelijk, dat al zou de deelnemers verder niets wachten dan de blote Streekdag, deze, wegens de klinkende namen van de sprekers en de actuele thema's, die deze zullen inleiden, reeds ten-volle, voor 100 0/0, een bezoek waard zal zijn.

Maar daar zijn de feestelijkheden in de stad, daar zijn de gildefeesten op 21 Juli, daar is de Brabantse Koffietafel in de heerlijk amicale Raadskelder, daar is... enfin, wat daarna nog komt, zal ieder voor zich moeten uitmaken. Zeker is, dat alle zwaarwichtige debatten op de Bosse dag „taboe” zullen zijn! De dag moet voor elkeen een werkelijke ontspanningsdag worden in alle opzichten.

De twee-eenheid — (in dit geval) 't „Brab. Reg. Kom.” en „Dukurba Stelo” — zal al het mogelijke doen tot realisering van deze gedachte: 'n ontspanningsdag te maken van 21 Juli.

De rest — en wel 't voornaamste — moet U, leden van N.K., doen door op 21 Juli naar Den Bosch te komen!

NICO HOEN Jr.

EEN ESPERANTO-HUISJE OP OUD-'s-HERTOGENBOSCH

„DUKURBA STELO” BEHAALT SUCCESSEN.

Men weet, dat van 6 - 31 Juli de stad 's-Hertogenbosch haar 750-jarig bestaan met talrijke en verscheidene festiviteiten zal vieren.

„Dukurba Stelo” zag in deze gelegenheid 'n aanleiding, om te trachten voor Esperanto op de een of andere wijze propaganda te maken.

Ze stelde zich daartoe in verbinding met de leiders van de jubileum-feesten.

Kort-en-goed: twee mooie successen zijn behaald.

Eerstens: zal gedurende de gehele feestperiode — dus van 6 - 31 Juli — een afzonderlijk kantoortje zijn in de stand van de Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer (V.V.V.) op „Oud-Den Bosch”, waar steeds een clublid van D.S. aanwezig zal wezen, om alle (hopelijk vele) bezoekers-Esperantisten ten dienste te staan.

Zodoende wordt hier Esperanto dus ingeschakeld, om zijn diensten te bewijzen, op de manier, waarop dit op reeds zo talloze Jaarbeurzen en Tentoonstellingen is geschied. Laatstelijk nog op de „Flora”.

We verzoeken elkeen om een sympathie-betuiging, als dank voor deze gewaardeerde geste, te zenden aan het Secretariaat van V.V.V. (Markt 73, 's-Bosch).

Twedens: zal in het officiële programma van de Bosse Feesten het volledige programma van de Streekdag, die op 21 Juli in Den Bosch zal plaats vinden, *in extenso* afgedrukt worden.

Bij tienduizenden zullen deze programma-boeken, die thans reeds ter perse zijn, in ons land verspreid worden.

De *Bosse Feesten en Esperanto* zij gaan, zoals men ziet, niet ongemerkt aan elkaar voorbij. Het zij voor anderen een spoorslag, om, waar mogelijk en tegelegenertijd ook actief uit den hoek te komen!

NICO HOEN Jr.

PROGRAMMA VAN DE BOSSE STREEKDAG, 21 JULI 1935.

In 't kader van 't 750-jarig bestaan van de stad.

10.30 uur: Plechtige H. Mis in de St. Leonarduskerk (bij 't Station), op te dragen door den WelEerw. Heer Ras, Geestel. Adviseur van „Dukurba Stelo”. *Nà* de H. Mis zal de ZeerEerw. Heer L. Poell, Bonds-Adviseur, een predicatie in 't Esperanto houden. Voor de deelnemers aan de Streekdag zullen plaatsen in de kerk gereserveerd worden.

11.45 uur: Korte begroetingsbijeenkomst in het Jeugdhuis in de Kempenlandstr. (vlak bij de kerk).

12.30 uur: Brabantse Koffietafel in de Raadskelder. Men gelieve zich hiervoor, zo enigszins mogelijk, vóór 18 Juli bij den Secr. van D. S. op te geven. Prijs van koffietafel is 75 cent.

Adres v.d. secretaris: Sro H. Roelofs, Pelssingel 39, 's-Bosch.

14.30 uur: Streekvergadering van 't „Brabanta Region-Komitato”. Sprekers op deze vergadering zullen wezen:

1e. De heer H. DAMEN, President van „Ned. Kat.”, die zal spreken over de betekenis van de Int. Congressen in Rome, in Augustus a.s.

2e. De heer P. HEILKER, over „La persisteco de la Esperantistoj”.

In de pauze zal de toneelclub van „Duk. Stelo”, als intermezzo een kort en origineel Esperanto radio-hoorspelletje opvoeren, getiteld: „Halo, Halo, — jen radio — Esperantujo”.

19.— uur: Bezoek aan Oud 's-Hertogenbosch. Trefpunt: Esperanto-huisje op de Tentoonstelling.

REGIONTAGO ROTTERDAM.

Het „KATOLIKA REGIONA ESPERANTO KOMITATO” (K. R. E. K.) gaat op 8 September a. s. zijn 7e Regiontago houden te Rotterdam. Deze dag zal 'n waardige omlijsting vinden binnen de feestelijkheden van de V.-V.-V.-week, welke de stad Rotterdam elk jaar organiseert. Door de geweldige activiteit, welke onze afdeling (Rotterdam 1) daar aan den dag legt, belooft deze dag nu reeds een succes te worden. We hopen, dat het resultaat bevredigend zij voor het Esperantisme (in het bijzonder voor ons Katholieken) in deze internationale havenstad. Natuurlijk, zou ik bijna zeggen, komt een boottocht door de havens, een bezoek aan het vliegveld Waalhaven, bezichtiging van de versierde stad op het programma. In de avondbijeenkomst zullen toneel en zang afwisseling brengen bij de woorden van propaganda.

R. K. Esperantisten maakt U klaar voor Rotterdam!

Roelofarendsveen B 138,
Postgiro 252792.

L. G. C. DE JONG,
secr. penn. K.R.E.K.

DIVERSE BERICHTEN.

E.H.B.O. EN ESPERANTO EN....

Van de Hr P.M.E.Bingen te Maastricht ontvingen we 't Meiorgaan van bovengenoemde R.K.Veren. Daarin troffen we aan een bespreking van een in Esperanto geschreven boekje over Eerste Hulp, uitgegeven door de fa Burroughs Wellcome en Co, een van de grootste Engelse Geneesmiddelenfabrieken. Het bevat korte aanwijzingen over E.H. en reclames voor de Firma. De bespreker, de Hr. B. is het niet met alles eens maar meent toch dat Esperantisten E.H.B.O.-ers er wel wat uit kunnen leren. Het mooi uitgevoerde tijdschrift zelf wordt ontsierd door 'n tweetal aanbiedingen van firma's, die gasmaskers aanbevelen. Ook E.H.B.O.? Misschien wel eens. Maar.... waarom leveren de aanbiedende firma's ook oorlogsmateriaal w.o. gifgassen? Gasmaskers voor kinderen en grijsaards zijn niet te maken. E.H.B.O. en zulke firma's passen niet bij elkaar.

BEDAŬRINDA PROKRAS TO.

Al la nederlanda Samideanaro!

Kun granda bedaŭro la estraro de „NoSoBE”, la nederlanda societo de blindaj Esperantistoj, devas komuniki, ke ĝi estas devigita prokrasti la finlotadon de sia loterio.

Kiel multaj el Vi scias, ni aranĝis sekundloterion kun lotoj por po dek cendoj; la neta profito estas destinita por presigo de brajla vortaro, de l'vortaro de van Straaten, kies cent ekzempleroj, ĉiu dekduvoluma, kostos *f* 3.000.

Laŭ la lotbiletoj la finlotado okazos je fiksota dato post Majo 1935. Ni esperis fiksi tiun daton tuj post Majo, sed je nia intensa bedaŭro tio ankoraŭ ne povas. Multaj el la vicoj de la viduloj bonvoleme helpis nin kaj vendadis lotojn; dank' al ili ni jam povis komenci presigante la trivoluman Esperant- Nederlandan parton. Sed ankoraŭ restis sufiĉe granda kvanto da lotoj, tiel ke la finlotado ankoraŭ ne povas okazi, ke ni ankoraŭ devas kontinuari la disvendadon.

Kiom ajn ni bedaŭras, ni tamen ankoraŭ neniel perdis la kuragon, nek la venkemon: ni ja scias, kiel utilega, kiel nematkipova tia vortaro estas por nia senvidula mondo. Ni do daŭros streĉi niajn fortojn, certaj pri finfina sukceso.

Sed Gefratoj, ni bezonas Vian helpon, nepre bezonas ĝin, niaj propraj fortoj por tio ne sufiĉas. Helpu nin! Kiuj jam faris tion, bonvolu ripeti sian bonan agon, kiuj ankoraŭ ne faris. Ĉu ankaŭ Vi faros?

La lotoj estas akireblaj en kajeroj de 30 ĉe nia dua sekretario F-ino H. M. Th. Tushuizen, Spreuwenpark 8/II, Amsterdam (N), poŝtĝirkonta n-ro 13500, destinita por T 1345. Antaŭpago neniel necesas, nevendeblajn lotojn Vi povas redoni, sed la praktiko pruvis, ke ili estas vendeblaj, kiam ili nur estas proponataj.

Gesamideanoj, neniel Vi povas pli bone agi laŭ la „interna ideo de Esperanto” ol helpante nin en ĉi tio.

LA ESTRARO DE „NOSOBE”.

Radio: De „Poolse Radio” zond de laatste maanden enige lezingen in *Esperanto* uit betreffende Polen en het maatschappelijk leven aldaar. De directeur ontving niet minder dan 2500 dankbetuigingen uit 25 landen w.o. Brazilië en Australië.

Alpenpost. De Zwitserse Alpenpost, die met autobussen poststukken en passagiers in het hooggebergte vervoert, geeft onder de titel „Somero 1935” een prospectus uit in kleurendruk, verlicht met kunstfoto's.

Meer en meer begrijpt men 't nut van Esperanto.

Noordwijk, bestaat 50 jaar. De „Algemene Reclame Commissie” geeft bij die gelegenheid een keurige gids uit met een inleiding, gesteld in het Nederlands en in Esperanto.

Noordwijk aan Zee is niet de eerste en zal ook niet de laatste zijn, die Esperanto als reclamemiddel gebruikt.

BARBARISME IN BOEKENSCHOUW.

Boekenschouw van 15-6-'35 geeft een aardige staal van „geleerde” onwetendheid. J. v. H. schrijft een artikel „Vormcultus of Barbarisme”, waarin hij het heeft over „taalkundige verschrikkingen”.

Als hij in zijn betoog „Duits taalcanibalisme”, waarin „haast elk woord heeft een aparte betekenis, die de schrijver te voren bepaald heeft”, gelijk stelt met Esperanto, dan konstateren we dat J. v. H. aan het woord Esperanto *een betekenis geeft, door de schrijver te voren bepaald*. Die betekenis is echter *niet* in overeenstemming met de werkelijkheid van Esperanto als taalstelsel.

Wij protesteren met klem tegen de manier, waarop in een gezaghebbend tijdschrift een cultuurdrager en -overdrager als Esperanto wordt *mishandeld* en *miskend*.

Als J. v. H. zich onthouden had om het woord Esperanto een *aparte* betekenis te „hineininterpretieren”, had de wetenschappelijkheid van zijn artikel er zeer zeker mee gewonnen.

Ook barbaarsheden t.o.v. Esperanto behoren in Nederland niet thuis.

P. M. B.

BOEKBESPREKING.

Jes, Panjo. Unuakta komedio de D. P. Boatman.

Eldonis: Heroldo de Esperanto, Köln.

Teatrokluboĵ povas mendi tre malmultekostan, sufiĉe komedian komedion.

Personoj: 2 Sinjoroj, 4 Sinjorinoj kaj 1 knabo. Lingvo: Simpla kaj klara.

Kiel aranĝi kursojn kaj grupvesperojn? de Wilhelm Wingen. Sama Eldonejo: Rotterdam.

Kvardekpaĝa libreto kun lernigaj kaj instigaj direktivoj por kursestroj kaj kunvengvidantoj. La demando en la titolo estas kontentige solvita. Do, kiu ankoraŭ ne scias la solvon aĉetu la malmultekostan libreton.

EEN PROTEST EN EEN WEERLEGGING.

Naar aanleiding van een bericht in de Pers betreffende een Esperantoverbod in Duitsland ontvingen we verschillende artikelen. Waar de pers commentaar achterwege liet (een verzuim uit onbekendheid?!) lijkt het ons dienstig in ons orgaan op dat geval terug te komen. We laten hier volgen twee van de ontvangen artikelen: een protest en een weerlegging. Voor de rest: Duitsland is de wereld niet en Esperanto leeft en zal leven.

WIJ PROTESTEREN.

GEEN ESPERANTO IN DUITSLAND.

„Voor de instandhouding van kunstmatige wereld hulptalen als Esperanto is in den nationaal-socialistischen staat geen plaats. Het gebruik ervan leidt tot de verzwakking van de wezenlijke waarde der volksche eigenaardigheden. Daarom moet van elke bevordering van onderwijs in deze talen worden afgezien en mogen geen onderwijslokalen voor dit doel beschikbaar worden gesteld.” „Deze taal werd in 1887 gepubliceerd door den Oost-Poolschen oogarts Dr. L. Zamenhof. Zijn Esperanto verheugt zich in de bijzondere gunst van het internationale Marxisme en het wereldjodendom.

(Gelezen in de Maasbode van 9 Juni 1935.)

Ieder mens heeft, doordat hij behoort tot een groep van individuen, die een *natie* vormen, het onbetwistbare recht op het grondgebied van die natie (vaderland) een politieke richting te kiezen.

Ook de Esperantist heeft dat recht, maar wanneer hij de juiste betekenis van de Wereldhulptaal kent, dan weet hij, dat Esperanto nooit gebruikt mag worden als een middel om partijpolitieke doeleinden na te streven. Esperanto plaatst hem boven de partijen; verbreekt voor hem de grenzen en maakt hem tot wereldburger; tot mens onder mensen; tot broeder onder broeders en zusters. En daarom is het niet aan hem, om als *zodanig* het doen en laten, op binnen- of buitenlands politiek terrein, van een bepaald regiem te bekritisieren. Als Esperantist blijft men daar buiten. Maar men kan er onmogelijk buiten blijven, wanneer de overheid van een natie een rechtstreekse aanval op de Wereldhulptaal onderneemt, en haar vooruitgang en beoefening in een land totaal aan banden legt. In zo'n geval — de regels hierboven geciteerd laten aan duidelijkheid niet te wensen — verklaart geheel „*Esperantujo*” zich solidair met de broeders en zusters, wie een *groot* goed ontnomen wordt en protesteert met kracht tegen een dergelijk onrecht.

Wanneer men tot ons komt om op wetenschappelijke basis een discussie aan te gaan over het nut en de belangrijkheid van Esperanto, dan zal men ons direkt daartoe bereid vinden.

Maar wanneer men op onwetenschappelijke wijze met een paar woorden, die van een totaal verkeerd inzicht getuigen, het Esperanto als een onding verklaart en de geniale uitvinder in zijn edelste bedoelingen grof beledigt, dan groeit er in ieder rechtgeaard Esperantist een grote verontwaardiging. En daarom protesteren wij, luide en met klem.

Wanneer het gebruik van Esperanto leidt tot verzwakking van de wezenlijke waarde van „volksche eigenaardigheden” en daarom wordt afgekeurd, dan wil dat niets anders zeggen dan dat men in de beoefening van deze internationale taal een belemmering ziet voor de vooruitgang van het roem- en eer- (lees: wraak-) idee, hetwelk thans bij onze burens stelselmatig wordt aangekweekt. Men wil geen kunstmatige talen, die dood zijn, maar wel kunstmatige machinerieën, die dood maken; geen middelen tot versterking van de vrede op aarde, maar wel een fanatieke aanprijzing van heroïsme en krijgsroem gebaseerd op verafgoding van bloed en ras.

Hoe Duitsland geregeerd wordt is onze zaak niet. Maar wanneer naast de afbraak van andere grote culturele waarden ook nog het machtige cultuurmiddel „Esperanto” om hals wordt gebracht, door een regiem dat zich verbeeldt een volk te kunnen opvoeden, dan behoort het wereldverbond van Esperantisten in één groot, machtig protest op te staan om aan de wereld te laten zien, hoe verblinde eigenwaan en superioriteitsgevoel de mensheid opnieuw wil voeren in een bloedbad. Thans zij men gewaarschuwd, opdat *geen* ergere dingen ons overkome. Blijft de Groene Ster dragen, laat wapperen de Groene Vlag, want in dat teken *zullen* we overwinnen.

Rotterdam.

H. J. M. v. d. HAAR.

GEEN ESPERANTO IN DUITSLAND.

Bij velen die met mij het bovengenoemd artikel gelezen hebben, zal mogelijk het vertrouwen dat zij in het Esperanto hadden, een gevoelige knak gekregen hebben. Inderdaad is het zeer te betreuren dat het nationaal-socialistische Duitsland zich tegen het Esperanto gekeerd heeft. Duitsland, het land dat lange tijd één onzer sterkste strijders was, het land waar in de vorige eeuw de eerste, in Esperanto geredigeerde krant verscheen, het land dat binnen zijn grenzen reeds drie internationale Esperanto-congressen mocht ontvangen, het land waar vele onzer ijverige pioniers werkten en nog werken, het land waar ons prachtig verzorgd internationaal weekblad „Heroldo de Esperanto” regelmatig verschijnt. Hoe jammer, dat nu juist dit land met zulke „voormannen” bedeed is, mannen die met van grote onkunde getuigende, ongemotiveerde redenen het Esperanto „even” onoordeelkundig komen beoordelen.

„Het gebruik van Esperanto” aldus de circulaire van den Duitsen Rijksminister „leidt tot de verzwakking van de wezenlijke waarde der volkse eigenaardigheden”. Allereerst schijnt de steller van dat bericht geheel en al over het hoofd te zien, dat het Esperanto geenszins ten doel heeft als communicatiemiddel in het land zelf te dienen, doch slechts intermediair wil zijn in relaties met personen buiten de betrokken landsgrenzen. Dus zuiver en alleen een hulpmiddel. Of is het zoveel aanbevelenswaardiger dat elke Duitser zich met een talenmacht bewapent teneinde zich in slechts enkele naties verstaanbaar te maken. Of zou het voor genoemde rijksminister tot meerdere voldoening strekken het geradbraakte Duits van vele niet-Duitsers aan te horen? Hoe kan dan toch het Esperanto, een taal die alleen dienst doet buiten de landsgrenzen, tot verzwakking der volkse eigenaardigheden leiden. Als een groot percentage der Nederlandse bevolking zich met de studie van de moderne talen bezighoudt en ter beoefening van die talen correspondentie voert met bewoners van de betrokken landen, zal er dan iemand zijn die durft beweren, dat die vreemdetalenstudie het Nederlandse volkskarakter afbreuk doet?

Zeer tegenstrijdig is ook de verklaring van de Departementsraad Kohlbach, n.l. dat een taal zo levend is als het volk dat haar spreekt. „Een kunstmatige taal moet echter dood zijn en een dode taal kan nooit een werkelijk middel van verstandhouding tussen mensen en volkeren zijn”. Volkomen accoord dat een taal zo levend is als het volk dat haar spreekt. Nu is dus de vraag, „Hoe levend is het wereldvolk „de Esperantisten”? En het antwoord op deze vraag zou misschien de geachte schrijver van bovenstaande wijsheid doen ontstellen.

Is er één volk, wiens onderlinge band zo hecht en sterk is als juist bij het Esperantisten-volk? Is het bekend, dat er dagelijks duizenden brieven van Esperantisten, verspreid over de gehele aardbol hun weg vinden over onze wereld, dat de correspondentie niet beperkt blijft tot onze naburige landen, maar als het ware de wereld omspannen is door een krachtige broederband, ontstaan door een levendige intercontinentale briefwisseling? Is het bekend dat een massa tijdschriften, couranten, brochures etc. etc., alle in Esperanto over de gehele wereld verspreid worden en het verdeelde Esperantisten-volk levendig houden? Is het bekend dat er duizenden Esperanto-groepen zijn, die wekelijks hun bijeenkomsten houden en waar volbloed Esperantisten door hun woord en daad de innerlijke idee van het schone Esperanto levend houden? Is het bekend dat een net van meer dan 2000 Esperanto-consulaten de gehele wereld omgordt, alle weer aangesloten bij één wereldbond? Weet men dat er sinds 1905 jaarlijks internationale Esperanto-congressen ge-

houden worden, waar honderden Esperantisten uit de ganse wereld zich verzamelen en dan in onderlinge broederschap, in een heerlijke harmonie, in levendige discussies het Esperanto practies beoefenen met niet-landgenoten.

Als men zo'n congres bijgewoond heeft zou niemand meer durven beweren, dat het Esperantisten-volk een levenloos volk is. Integendeel. Het bloed van het idealisme bruist op in de aderen van de talrijke aanhangers van onze grote meester Dr. Zamenhof. Het vuur der propaganda houdt hen fit en monter en doet hen strijden met vredeswapenen. Het Esperanto leeft tot in de verste uithoeken der aarde. Overal is enthousiasme, overal ontmoet men het heilige, bezielde vuur van de strijders voor een wereldvormende idee. En als dit volk zó leeft, zou dan hun gemeenschappelijke taal niet leven? Zou zulk een van leven bruisend volk bevrediging kunnen vinden in een taal, die een dood, kunstmatig, wiskundig element was? Neen, immers! Het Esperanto is de levende taal vaneen levend volk, want de taal is zó levend, als het volk dat haar spreekt.

Helaas dat een nationaal-socialistisch bewindsman zich onbevoegd een oordeel aanmatigt over iets dat reeds lang bewezen heeft in alle opzichten schitterend te functioneren en met glans alle vuurproeven heeft doorstaan. Gelukkig echter, dat de Esperanto beweging niet staat of valt met Duitsland. Als „internationale” beweging is zij niet afhankelijk van de erkenning of verbanning door een of andere staat. Door het krachtdadig werken van onze overige ijverige geestverwanten zal Duitsland tenslotte tot ander inzicht gedwongen moeten worden. De uitsluiting van het Esperanto in Duitsland is een van de excessen, waartoe het fel doorgevoerd nationalistisch streven, gepaard gaande met een rassentheorie, leidt. Want onze grote meester onze „Fuehrer”, Dr. Zamenhof, was van Joodse bloede en ik geloof niet te veel te zeggen, wanneer ik beweer dat daar de oorzaak van de antipathie gezocht moet worden.

Duitsland, geef ons mannen terug met een open waardering voor dat wat werkelijk goed en mooi is, zonder aanzien des persoons Geef ons mannen, zoals bijv. de vurige Esperantist A. Behrent, die in een openingsrede bij het 19e congres der Duitse Esperantisten te Dresden in geestdrift en vol bewondering voor het genieuze werk van Zamenhof uitriep:

„wenn bisher Unzulängliches vollendetes Ereichnis wird, dann neigen wir uns in Ehrfucht vor den Manen Samenhofs, eines Groszen dieser Erde; auch er

„sasz am sausenden Webstuhl der Zeit
und schuf an der Gottheit lebendigem Kleid”.

Rotterdam.

E. WENSING Jr.

„GERAKEN WE NIET VAN DEN WEG”

In de rubriek „nieuwe boeken” in het Meinummer van „La Praktiko” lees ik een aankondiging van een internationaal leerboek van Ido voor Esperantisten en een Esperanto-Ido woordenboek, welke beiden werkjes bij „La Praktiko” te verkrijgen zijn. Is het wel bevorderlijk voor ons mooie Esperanto, dat dergelijke werken aangekondigd en geleverd worden door Esperanto instantie’s? Moeten we niet veelmeer alle dergelijke produkten als „Esperanto-Ido vortaro” negeeren en tegenwerken. Welk resultaat zal dit uitwerken bij niet-Esperantisten? Omdat er te veel keuze en strijd is leeren zij geen hulptaal. Ons degelijkste argument is toch steeds: slechts **een** internationale hulptaal.

Ook kwam me dezer dagen het April- en Meinummer der Venlosche club „Amikeco” in handen en daarin hebben ze het over „Volapiük” weer een andere vervallen hulptaal. „Noktkorvo” maakt zich nog boos op „Esperantist”, omdat we naast Esperanto geen andere taal zouden mogen kennen. Zeker Noktkorvo mag dat en uit noodzakelijkheid des middels moeten velen wel een of meer der andere **natuurlijke** talen leeren, maar dan toch zeker geen hulptaal, Ido, Volapiük en hoe ze nog meer mogen heeten.

Ik ben zooveel idealist om te gelooven dat er geen betere hulptaal bestaat noch te maken is dan Esperanto, maar dan is het noodig alle overige hulptalen te negeeren en tegen te werken, anders komt de verwarring niet uit de wereld. t’ Moge nuttig en aardig voor enkele zijn alle projekten te bestudeeren, het gros onzer heeft hiervoor geen tijd en we willen alleen meewerken voor een doel, slechts **eene** internationale hulptaal en dat die zij „**Esperanto**”.

Maastricht, 6’6’35.

HAGENAARS.

PORJUNULARA ANGULO.

Maria Claus en Eindhoven: Estis bela letero, kiun vi skribis al mi. Koran dankon kaj agrablan libertempon.

St. Wellens en Sterksel: Nun vi estas kontenta, ĉu ne? Bedaŭrinda ne multaj knaboj enskribigis sin por „Gerra”. Verŝajne, mi devas rezigni pri tio!

Fernand Roose en Brugro: Multajn korajn salutojn el Nederlando. Via letero estas pruvo de via granda amo por Esperanto.

Johano de Vriendt en Brugro: Mi ankoraŭ gratulas vin, kiel Fernandon. Estis belega festo en Flandrujo. Ĝis revido.

DRIE DAGEN IN ESPERANTUJO.

De deelname voor een verblijf van 3 dagen in Huize Gerra is tot nog toe zéér gering. Om aan meerderen mogelijk te maken deel te nemen, willen wij de prijs brengen op f 3,— voor drie dagen, **alles inbegrepen**. Minder gaat het in géén geval!

De tijd dringt. Wanneer **vóór** 15 Juli geen voldoende aantal jongens zich hebben opgegeven, gaat het plan niet door!

Het bedrag van f 3,— moet vooruit gestort worden op girorekening 173364. Mocht dit bezwaar met zich brengen, dan gelieve men daarover even te corresponderen.

Heren Jeugdleiders, spoort uw jongens aan in grote getale te komen in Huize Gerra, waar wij in de laatste helft van Augustus zullen bijeenkomen. **Stelt niet uit tot morgen.**

Om aan de wensen van enigen tegemoet te komen, zullen wij niet steeds Esperanto spreken, doch wel met de buitenlandse jongens.

Laat deze prachtige gelegenheid niet voorbijgaan!

Ik reken op zeer veel neefjes en nichtjes!

ONKLO JOHANO, Schotersingel 61 - Harlemo.

**AFDEELINGEN VAN „NEDERLANDA KATOLIKO”
ADRESSEN DER SECRETARISSEN(ESSEN)**

1.	Alkmaar.	S-ro J. Bruinberg, St. Josephstraat 1, Alkmaar.
2.	Amersfoort	S-ro L. J. Vogels, Soesterweg 490, Amersfoort.
3.	Amsterdam.	S-ro G. Ellerman, Rozenstraat 55, Amsterdam (C).
4.	Arnhem. 1	S-ro J. H. Barenbrug, Thorbeckestraat 11, Arnhem.
5.	Arnhem. 2 (Jeugd)	F-ino S. Staarink, Vondellaan 42, Arnhem.
6.	Bergen op Zoom.	F-ino M. Noordhuizen, St. Jozefstraat 39, B. op Z.
7.	Breda.	S-ro G. v. d. Heyden, Oranjeboomstraat 29, Breda.
8.	Bussum.	F-ino A. Muller, Korte Singel 11, Bussum.
9.	Delft.	S-ro P. J. Zanini, Jacob Catsstraat 34, Delft.
10.	Dordrecht	F-ino Truus Durenkamp, Kasperpad 91, Dordrecht.
11.	Driehuis	F-ino T. Dam, Driehuizerkerkweg 101, Driehuis (Velsen)
12.	Duivendrecht	S-ro G. J. Hanstede, Rijksstraatweg 73, Duivendrecht.
13.	Eersel.	S-ro J. J. Vervest, A13, Eersel.
14.	Eindhoven.	F-ino M. Groels, Hoogstraat 181, Eindhoven.
15.	Gemert.	S-ro P. J. P. v. d. Wiel, C-135, Gemert.
16.	Gilze.	S-ro F. Jacobs, Kerkstraat 150, Gilze.
17.	Ginneken	S-ro Ch. P. Plasman, Ulvenhoutschelaan 41, Ginneken
18.	Gouda.	S-ro J. H. Hendriks, Westhaven 48, Gouda.
19.	's-Gravenhage. 1	F-ino A. v. Kalken, Anna v. Saxenstr. 16, 's-Gravenhage.
20.	's-Gravenhage. 2	S-ro H. D. v. Calsteren, Kepplerstr. 141, 's-Gravenhage.
21.	Groningen.	F-ino H. M. Remmers, Nw. St. Janstr. 53, Groningen.
22.	Haarlem. 1	S-ro Chr. Schijf, Grebbestraat 2b, Haarlem.
23.	Haarlem. 2 (Jeugd)	S-ro J. M. B. Elias, Schotersingel 61, Haarlem.
24.	Heerlen	S-ro M. H. Boon, Passartweg 30, Treebeek.
25.	's-Hertogenbosch.	S-ro H. A. Roelofs, Pelssingel 39, 's-Hertogenbosch.
26.	Leiden.	F-ino E. Bernard, Vreeswijkstraat 27, Leiden.
27.	Maastricht.	S-ro C. Hagenaars, Brusselscheweg 16, Maastricht.
28.	Nijmegen	S-ro W. Peters, O. Weurtscheweg 5, Nijmegen.
29.	Oisterwijk.	S-ro H. Vugs, Past. v. Beugenstr. A232, Oisterwijk.
30.	Reusel.	S-ro J. v. Gompel, Hoofdstaat 2, Reusel.
31.	Roosendaal.	S-ro A. G. de Bakker, Langstraat 46, Roosendaal.
32.	Roelofarendsveen.	S-ro P. J. Spruyt B234, Roelofarendsveen.
33.	Roermond	F-ino L. Bindels, Paradisstraat 2, Roermond.
34.	Rotterdam 1	F-ino Tiny de Vries, Voorhaven 43, Rotterdam(W).
35.	Rotterdam 2	S-ro Th. M. Davenne, Westerbeekstraat 36, Rotterdam(Z)
36.	Schiedam.	F-ino M. P. Simonis, Lange Singelstraat 108A, Schiedam.
37.	Texel	S-ro C. Bakker Wz., Westermient, Texel.
38.	Tilburg.	S-ro G. Stockermans, Bredascheweg 241, Tilburg.
39.	Utrecht.	F-ino W. A. M. v. Dijk, Leidsche kade 93-bis, Utrecht
40.	Venlo.	F-ino E. M. F. Spits, Anthoniuslaan 63, Blerick.
41.	West-Friesland. 1	S-ino A.M.A. Wesemael-v. Velthoven, Wognum.
42.	West-Friesland. 2	S-ro P. Kreuk, L. 73, Lutjebroek (N.H.)
43.	Winterswijk	F-ino Th. Brouwer, Stationsrestauratie, Winterswijk.
44.	Wormer.	S-ro G. Duits, Zaandammerpad 17, Wormer.
45.	Wormerveer.	S-ro W. de Jong, Warmoesstraat 123, Wormerveer.

Prijsverlaging

PRI PIEDPILKLUDANTO

f 0,85 franco

door Victor van Nispen, met plaatjes van
St. de Reuder In 't Esperanto vertaald door

FRATER M. BARTOLOMEUS

uitgave: Drukkerij PIET SMITS

POSTREKENING 115342 - TILBURG

Speciaal voor jeugdige Esperantisten
Bestellingen worden afgezonden na ontvangst
bedrag op Postgiro nummer 115342

LA VOJAĜOJ DE GULIVERO, Al Liliputlando

f 0,75 franco

door: JOS. A. DE ROOS - - - - -

DRUKKERIJ PIET SMITS, KORVELSCHEWEG, TILBURG

N.V. SPAARKAS voor BELEGGING in R.K. KERK. LEENINGEN

UTRECHT — CATHARIJNESINGEL 36

Kapitaal: f 250.000,—

Reserves: f 300.000,—

VIJF EN EEN HALF MILLIOEN GULDEN werden reeds
belegd in *binnenlandsche R.K. Kerkelijke Leeningen*. Velen
werden in de Esperanto-wereld reeds lid van onze *mooie en*
practische en voordeelige spaarkas.

Verschillende Esperantisten werken als actieve agenten en
hebben een mooie bijverdienste.

WELLICHT IS BEIDEN OOK WAT VOOR U?

Denk er eens ernstig over na en
schrijf ons dan!

